Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 10. 2021, sp. zn. 29 Cdo 2454/2019, ECLI:CZ:NS:2021:29.CDO.2454.2019.1

Číslo: 54/2022

Právní věta:

Jestliže podle dohody stran smlouvy o úvěru přirostly smluvené úroky, s jejichž úhradou byl úvěrový dlužník v prodlení, k jistině před rozhodnutím o úpadku úvěrového dlužníka, je částka, kterou úvěrový dlužník uhradil věřiteli podle zvoleného způsobu řešení úpadku v průběhu insolvenčního řízení na úhradu této části pohledávky (přihlášené a zjištěné jako část jistiny vzniklá kapitalizací úroků), úhradou jistiny pohledávky ve smyslu ustanovení § 165 odst. 4 insolvenčního zákona.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 27.10.2021

Spisová značka: 29 Cdo 2454/2019

Číslo rozhodnutí: 54

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Dlužník, Insolvenční řízení, Příslušenství pohledávky, Prodlení dlužníka, Rozhodnutí o úpadku, Smlouva o úvěru, Úroky, Úroky z prodlení

Předpisy: § 121 odst. 3 obč. zák.
§ 165 odst. 4 IZ ve znění od 1. 1. 2014
§ 170 IZ ve znění od 1. 1. 2013
§ 3028 odst. 3 o. z.
§ 497 obch. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Dotčená rozhodnutí:

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2004, sp. zn. 35 Odo 101/2002, uveřejněný pod číslem 5/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 12. 2016, sen. zn. 29 ICdo 88/2014, uveřejněný pod číslem 48/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. 29 ICdo 36/2018, uveřejněný pod číslem 12/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní a obchodní

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2008, sp. zn. 29 Odo 1032/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 5. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1610/2007

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2012, sp. zn. 32 Cdo 286/2011

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2017, sen. zn. 29 ICdo 28/2015

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 4. 2020, sen. zn. 29 ICdo 45/2018

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud k dovolání žalobce zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 4. 2019, sp. zn. 47 Co 60/2019, a rozsudek Okresního soudu v Jičíně ze dne 11. 1. 2019, sp. zn. 11 C 175/2015, a věc vrátil Okresnímu soudu v Jičíně k dalšímu řízení; v rozsahu, v němž dovolání směřovalo proti části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení, a proti druhému výroku o nákladech odvolacího řízení, je odmítl.

I.
Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem ze dne 11. 1. 2019, č. j. 11 C 175/2015-268, Okresní soud v Jičíně zamítl žalobu, jíž se žalobce (B.) domáhal po žalovaném (J. K.) zaplacení částky 146 593 Kč (bod I. výroku) a rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku).

2. K odvolání žalobce Krajský soud v Hradci Králové v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

3. Soudy obou stupňů vyšly z toho, že:

> [1] Dne 22. 11. 2010 uzavřeli 1. f. s. r. o. (jako věřitel, dále jen „společnost F“), P. K. (jako dlužník, dále jen „P. K“) a žalovaný (jako vedlejší účastník) smlouvu o úvěru č. 1F 101369/2010 (dále jen „úvěrová smlouva“), na jejímž základě společnost F poskytla P. K. úvěr ve výši 150 000 Kč, který se P. K. zavázal splácet v 240 měsíčních splátkách po 2 290 Kč od 28. 12. 2010.
>
> [2] V úvěrové smlouvě si smluvní strany sjednaly (mimo jiné) následující podmínky. Splátky zahrnují splátky jistiny a úroků z úvěru, který běží ode dne poskytnutí úvěru do úplného vrácení jistiny včetně úroků; nejsou v nich obsaženy případné úroky z prodlení, smluvní pokuty a další oprávněné nároky věřitele nad rámec jistiny úvěru a úroku z úvěru (článek III. 2.). Úroky z úvěru se počítají a jsou splatné vždy jednou měsíčně v den pravidelné splátky úvěru. Nebude-li úrok z úvěru uhrazen v den splatnosti, hledí se na něj jako na nový úvěr věřitele dlužníkovi, který se k témuž dni slučuje s dosavadním úvěrem, tj. připočítává se k jistině dosavadního úvěru a stává se jeho součástí. Tento nový úvěr sleduje veškeré ostatní podmínky, které náležejí dosavadnímu úvěru, s tím, že novou výši dluhu věřitel může promítnout do nové výše splátek nebo do zvýšení počtu splátek (článek IV. 2.). Závazek dlužníka platit trvá až do úplného zaplacení úvěru, tj. jistiny, úroků, úroků z prodlení, smluvních pokut a ostatních oprávněných nároků věřitele dle této smlouvy. Úhrady dlužníka se započítávají postupně na tyto ostatní nároky, na smluvní pokuty, na úroky z prodlení, na úroky z úvěru a nakonec na úhradu jistiny. V případě okamžitého zesplatnění se veškeré úhrady dlužníka započítávají bez ohledu na datum jejich úhrady postupně na ostatní nároky, na smluvní pokuty, na úroky z prodlení a nakonec na základ úvěru, který je tvořen úroky z úvěru a jistinou. Věřitel může platby započítávat v jiném pořadí, bude-li to pro dlužníka výhodnější (článek III. 12.). Vedlejší účastník je zavázán společně a nerozdílně s dlužníkem pouze tehdy, když věřiteli vznikne právo na okamžité splacení celého úvěru (článek IX. 1.).

[3] P. K. zaplatil společnosti F na úvěrovou pohledávku celkem částku 93 890 Kč v době před splatností celého úvěru (od 1. 12. 2010 do 20. 5. 2014) a částku 6 870 Kč po splatnosti celého úvěru (od 20. 5. 2014 do 30. 7. 2014).

[4] Dne 20. 5. 2014 bylo zahájeno insolvenční řízení na majetek P. K. (na základě insolvenčního návrhu dlužníka), které bylo vedeno u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „insolvenční soud“) pod označenou spisovou značkou.

[5] Žalobce do insolvenčního řízení přihlásil (mimo jiné) pohledávku č. 5 v celkové výši 151 356 Kč (z toho 150 000 Kč jako jistinu a 1 356 Kč jako úrok z prodlení) a pohledávku č. 6 v celkové výši 304 260 Kč (z toho 301 130 Kč jako část jistiny vzniklou kapitalizací úroků a 3 130 Kč jako úrok z prodlení). Dále žalobce přihlásil pohledávky z jiné smlouvy o úvěru (č. 1F 101138/2010 ze dne 18. 3. 2010), a to pohledávku č. 1 ve výši 200 000 Kč jako jistinu a pohledávku č. 2 ve výši 346 210 Kč jako část jistiny vzniklou kapitalizací úroků. Ohledně pohledávek č. 2 a č. 6 bylo u insolvenčního soudu vedeno řízení o určení pravosti pohledávek. Rozsudkem insolvenčního soudu ze dne 31. 8. 2016, jenž byl potvrzen rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 9. 11. 2017, bylo určeno, že žalobce má za P. K. nevykonatelnou pohledávku ve výši 301 130 Kč na úrocích z jistiny přihlášenou jako pohledávka č. 6 a nevykonatelnou pohledávku ve výši 346 210 Kč na úrocích z jistiny přihlášenou jako pohledávka č. 2.

[6] Smlouvou o postoupení pohledávky ze dne 14. 10. 2014 postoupila společnost F pohledávky z úvěrové smlouvy na žalobce.

[7] V insolvenčním řízení vedeném na majetek P. K. bylo žalobci vyplaceno na jeho „přihlášené“ pohledávky celkem 322 339,89 Kč, přičemž insolvenční správce neurčil konkrétní pohledávky, na něž bylo plněno.

4. Odvolací soud přisvědčil soudu prvního stupně, že úvěrová smlouva byla uzavřena podle § 497 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), když úvěr byl poskytnut P. K. jako podnikateli k podnikatelským účelům. Správným shledal i závěr soudu prvního stupně, že ujednání o započítávání měsíčního plnění dlužníka na jistinu a úrok je neurčité, neboť ujednání v článcích III. 2. a III. 12. je rozporné. Podle odvolacího soudu je s ohledem na výkladová pravidla obsažená v § 266 odst. 1, 2 a 4 obch. zák. třeba použít výklad, podle něhož byla v každé měsíční splátce zahrnuta splátka jistiny i úroku (čl. III. 2.). Úvěr ve výši 150 000 Kč měl být splacen ve 240 splátkách po 2 290 Kč (celkem mělo být splaceno 549 600 Kč) a po odečtení jistiny 150 000 Kč připadlo na úroky 399 600 Kč. Na jistinu úvěru bylo zaplaceno 25 625 Kč a na úrok 68 265 Kč. Zbývalo tedy uhradit na jistinu 124 375 Kč a na úrok 331 335 Kč. Po provedeném výpočtu odvolací soud dovodil, že žalobce měl do insolvenčního řízení vedeného na majetek P. K. přihlásit pohledávku ve výši 120 940 Kč jako jistinu úvěru a ve výši 327 900 Kč jako úrok z úvěru.

5. Dále odvolací soud - vycházeje z ustanovení § 165 odst. 4 a § 174 odst. 2 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) - dospěl k závěru, že soud prvního stupně nepochybil, když plnění P. K. (dlužníka) do majetkové podstaty ve výši 322 339,89 Kč „rozdělil pouze na přihlášené“ jistiny pohledávek ve výši 150 000 Kč a ve výši 200 000 Kč tak, že z něj připadla na jistinu v dané věci částka 138 146 Kč (poměr 42,9 %). Odvolací soud zdůraznil, že způsob plnění v insolvenčním řízení je třeba posoudit podle § 165 odst. 4 insolvenčního zákona, nikoliv dle úvěrové smlouvy (podle které by se plnění poskytnuté po zesplatnění úvěru muselo započítat i na úrok přirostlý k jistině k datu zesplatnění). Žalobou uplatněná pohledávka (jistina úvěru) ve výši 146 593 Kč zanikla zaplacením, a to částečně plněním P. K. před zesplatněním úvěru (29 060 Kč) a částečně po jeho zesplatnění v insolvenčním řízení.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Rozsudek odvolacího soudu napadl žalobce dovoláním, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného práva, která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla řešena, jakož i otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu. Jako otázku dosud neřešenou předkládá dovolatel otázku výkladu pojmu jistiny ve smyslu § 165 odst. 4 insolvenčního zákona. Konkrétně jde o otázku, zda lze za účelem uspokojení pohledávky v insolvenčním řízení považovat za jistinu i kapitalizovaný (smluvený) úrok.

7. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

8. Dovolatel nesouhlasí se závěrem soudů obou stupňů, dle něhož částku 322 339,89 Kč, kterou obdržel v insolvenčním řízení, lze poměrně rozdělit mezi „jistiny“ (jen mezi dílčí pohledávky č. 1 a č. 5), nikoliv již mezi dílčí pohledávky č. 2 a č. 6. Podle dovolatele jsou i dílčí pohledávky č. 2 a č. 6 ve smyslu § 165 odst. 4 insolvenčního zákona pohledávkami z jistin. Namítá, že „za jistinu není možné považovat pouze a jen jistinu na začátku smluvního vztahu vzniklou a posléze žalobcem do insolvenčního řízení přihlašovanou pohledávku jako dílčí pohledávku P16/5, ale i jistinu vzniklou kapitalizací, tedy smluveným přirůstáním úroků k jistině a tedy i dílčí pohledávku P16/6“. Pojem jistiny užitý v § 165 odst. 4 insolvenčního zákona je myšlen v širším významu slova. Podle dovolatele nelze přehlížet, že v článku IV. 2. úvěrové smlouvy si smluvní strany ujednaly přirůstání „úroku k jistině“ a šlo tak „o případ zesplatnění v případě objektivních okolností, porušení povinností dlužníkem“. Na podporu názoru, že přirůstání úroků k jistině není vyloučeno, dovolatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2004, č. j. 35 Odo 101/2002 [správně jde o rozsudek velkého senátu obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. 35 Odo 101/2002, uveřejněný pod číslem 5/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 5/2006“), který je (stejně jako další níže zmíněná rozhodnutí Nejvyššího soudu) dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu].

9. Žalovaný ve vyjádření snáší argumenty ve prospěch názoru, že kapitalizovaný úrok (jako zisk poskytovatele úvěru) netvoří samostatnou jistinu a navrhuje dovolání odmítnout.

III.
Přípustnost dovolání

10. Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (v aktuálním znění) se podává z bodu 2., článku II, části první zákona č. 296/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

11. Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu výslovně v celém rozsahu, tedy i v té části prvního výroku, kterou odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o nákladech řízení, a ve druhém výroku o nákladech odvolacího řízení. V tomto rozsahu však přípustnost dovolání vylučuje ustanovení § 238 odst. 1 písm. h/ o. s. ř. Nejvyšší soud proto potud dovolání bez dalšího odmítl podle § 243c odst. 1 o. s. ř. jako objektivně nepřípustné.

12. Dovolání proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro ně neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř., a v posouzení dovolatelem předestřené právní otázky je napadené rozhodnutí v rozporu s níže označenou (ustálenou) judikaturou Nejvyššího soudu.

IV.
Důvodnost dovolání

13. Vady řízení, k nimž Nejvyšší soud u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), nejsou dovoláním namítány a ze spisu se nepodávají, Nejvyšší soud se proto – v hranicích právních otázek vymezených dovoláním – zabýval tím, zda je dán dovolací důvod uplatněný dovolatelem, tedy správností právního posouzení věci odvolacím soudem.

14. Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

15. Skutkový stav věci, jak byl zjištěn soudy nižších stupňů, dovoláním nebyl (ani nemohl být) zpochybněn a Nejvyšší soud z něj při dalších úvahách vychází.

16. Pro další úvahy Nejvyššího soudu jsou rozhodná následující ustanovení insolvenčního zákona, zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“), obchodního zákoníku a zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále též jen „o. z.“):

> Ustanovení § 165 odst. 4 insolvenčního zákona určuje, že není-li dále stanoveno jinak, plnění poskytnuté věřiteli po rozhodnutí o úpadku postupem podle tohoto zákona k uspokojení jeho pohledávky se započte nejprve na jistinu, pak na úroky, poté na úroky z prodlení a nakonec na náklady spojené s uplatněním pohledávky.
>
> Dle ustanovení § 170 insolvenčního zákona se v insolvenčním řízení neuspokojují žádným ze způsobů řešení úpadku, není-li dále stanoveno jinak, úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek přihlášených věřitelů, vzniklých před rozhodnutím o úpadku, pokud přirostly až v době po tomto rozhodnutí (písm. a/), úroky, úroky z prodlení a poplatek z prodlení z pohledávek věřitelů, které se staly splatné až po rozhodnutí o úpadku (písm. b/).
>
> Z ustanovení § 121 odst. 3 obč. zák. plyne, že příslušenstvím pohledávky jsou úroky, úroky z prodlení, poplatek z prodlení a náklady spojené s jejím uplatněním.
>
> Podle ustanovení § 497 obch. zák. se smlouvou o úvěru zavazuje věřitel, že na dlužníka poskytne v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a dlužník se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.
>
> Dle ustanovení § 3028 odst. 3 o. z. není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti.

17. V citované podobě, pro věc rozhodné, platila ustanovení § 165 a § 170 insolvenčního zákona od rozhodnutí o úpadku dlužníka, aniž později doznala změn. Citovaná ustanovení občanského zákoníku a obchodního zákoníku platila v nezměněné podobě (pro věc opět rozhodné) od uzavření úvěrové smlouvy do 31. 12. 2013, když od 1. 1. 2014 byly oba zákoníky nahrazeny (zrušeny) zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem.

18. Úvodem Nejvyšší soud poznamenává, že při absenci jiných skutkových zjištění na téma následné dohody smluvních stran (o použitelnosti jiného zákona) při dalších úvahách vychází v intencích ustanovení § 3028 odst. 3 o. z. z toho, že práva a povinnosti stran úvěrové smlouvy se nadále řídí ustanoveními zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (ve znění účinném do 31. 12. 2013) a

obchodního zákoníku (ve znění účinném do 31. 12. 2013).

19. Pro vypořádání dovolacích námitek jsou v poměrech projednávané věci přiléhavé následující judikatorní závěry:

1/ Účastníci smluvního vztahu si mohou dohodnout (typově např. v mezích smlouvy o úvěru – srov. § 497 a násl. obch. zák.), že sjednané úroky se stanou součástí jistiny [že k ní podle dohody účastníků budou přičítány coby civilní plody peněz *(fructus civiles)*], z čehož následně plyne právo věřitele požadovat, aby dlužník pro případ prodlení s placením takto zvýšené jistiny platil sjednanou nebo zákonem stanovenou sazbu úroku z prodlení.

Srov. zejména R 5/2006, na které přiléhavě odkázal dovolatel. K závěrům R 5/2006 se Nejvyšší soud následně přihlásil např. v rozsudcích ze dne 18. 6. 2008, sp. zn. 29 Odo 1032/2006, ze dne 31. 5. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1610/2007, ze dne 26. 11. 2012, sp. zn. 32 Cdo 286/2011, ze dne 22. 12. 2016, sen. zn. 29 ICdo 88/2014, uveřejněném pod číslem 48/2018 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 48/2018“), ze dne 28. 2. 2017, sen. zn. 29 ICdo 28/2015, ze dne 31. 7. 2017, sen zn. 29 ICdo 46/2015, ze dne 30. 4. 2020, sen. zn. 29 ICdo 45/2018, nebo ze dne 31. 3. 2020, sen. zn. 29 ICdo 36/2018, uveřejněném pod číslem 12/2021 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „R 12/2021“). V R 12/2021 šlo přitom o incidenční spor téhož žalobce (věřitele), vyvolaný insolvenčním řízením téhož dlužníka (P. K.).

2/ Možnost ujednat si v úvěrové smlouvě splatnost celého dluhu (včetně sjednaných úroků) pro případ, že (úvěrový) dlužník na sebe podá insolvenční návrh (zahájí insolvenční řízení), neodporuje žádnému kogentnímu ustanovení zákona, včetně ustanovení § 170 písm. a/ a b/ insolvenčního zákona, ani základním zásadám insolvenčního řízení, jak jsou vyjádřeny především v § 5 insolvenčního zákona.

Srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sen. zn. 29 ICdo 45/2018 a R 12/2021.

3/ Tam, kde se před rozhodnutím o úpadku dlužníka stala [podle dohody účastníků smlouvy o půjčce (nebo smlouvy o úvěru)] pro prodlení dlužníka s hrazením dohodnutých splátek půjčky (splátek úvěru) splatnou celá dosud neuhrazená část půjčky (úvěru) i s dohodnutými úroky z půjčky (z úvěru) za celou dobu, po kterou měla být půjčka (úvěr) splácena, a takto kapitalizovaný úrok se stal součástí nesplacené jistiny, není na místě aplikace ustanovení § 170 písm. a/ insolvenčního zákona. Ke dni rozhodnutí o úpadku zde již totiž nejsou žádné „úroky“, jež by po tomto rozhodnutí ještě mohly přirůst k jistině pohledávky jako její příslušenství.

Viz opět R 48/2018, k jehož závěrům se Nejvyšší soud přihlásil např. v R 12/2021 a v rozsudcích sen. zn. 29 ICdo 45/2018, sen. zn. 29 ICdo 28/2015 nebo sen. zn. 29 ICdo 46/2015.

4/ Způsob, jakým věřitelé přihlašují své pohledávky do insolvenčního řízení, logicky musí „kopírovat“ (s korekcí nastavenou ustanovením § 170 insolvenčního zákona) stav těchto pohledávek a jejich příslušenství, jaký zde byl (v příslušném právním vztahu) ke dni podání přihlášky. Jestliže peněžité plnění přihlašované věřitelem do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka zahrnovalo jak jistinu, tak příslušenství pohledávky, pak je zjevné, že jen proto, že v souladu s náležitostmi přihlášky vymezenými v návaznosti na § 176 insolvenčního zákona ustanovením § 21 odst. 1 vyhlášky č. 311/2007 Sb., ve znění účinném do 30. 6. 2017, muselo být toto příslušenství v přihlášce pohledávky samostatně vyčísleno, se nestalo samostatnou pohledávkou. Takový úsudek (že každé příslušenství pohledávky se stává v insolvenčním řízení samostatně uplatnitelným nárokem) se nepodává z žádného ustanovení insolvenčního zákona, včetně ustanovení § 174 odst. 2 insolvenčního zákona.

Viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 4. 2018, sen. zn. 29 NSČR 75/2016, uveřejněné pod číslem 57/2019 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek.

20. V projednávané věci nastala splatnost úvěru s příslušenstvím (článek VII. 3. úvěrové smlouvy) ke dni podání insolvenčního návrhu dlužníkem (k 20. 5. 2014) a kapitalizovaný úrok se stal ještě před rozhodnutím o úpadku (před 30. červnem 2014) součástí jistiny pohledávky (či jistinou samotnou), a to bez ohledu na to, zda se tak stalo v důsledku prodlení dlužníka s úhradou splátek nebo na základě jiné (platné) podmínky úvěrové smlouvy (srov. obdobně R 48/2018 a R 12/2021). Námitka dovolatele, že podle článku IV. 2. úvěrové smlouvy včas neuhrazené úroky přirůstaly (ve shodě s R 5/2006) k jistině, by byla neopodstatněná pouze tehdy, kdyby tyto úroky (ač se prodlením dlužníka stávaly jistinou) přesto přihlásil jako „příslušenství“ (úrok) a nikoli jako jistinu. Tak tomu ale zjevně není. Dovolatel přihlásil (správně) pohledávku ve výši 301 130 Kč (dílčí pohledávka č. 6) jako jistinu vzniklou kapitalizací úroků. Stal-li se podle článku IV. 2. úvěrové smlouvy smluvený úrok v částce 301 130 Kč jistinou, pak jde o jistinu též dle ustanovení § 165 odst. 4 insolvenčního zákona.

21. Jinak řečeno, jestliže podle dohody stran smlouvy o úvěru přirostly smluvené úroky, s jejichž úhradou byl úvěrový dlužník v prodlení, k jistině před rozhodnutím o úpadku úvěrového dlužníka, je částka, kterou úvěrový dlužník uhradil věřiteli podle zvoleného způsobu řešení úpadku v průběhu insolvenčního řízení na úhradu této části pohledávky (přihlášené a zjištěné jako část jistiny vzniklá kapitalizací úroků), úhradou jistiny pohledávky ve smyslu ustanovení § 165 odst. 4 insolvenčního zákona.

22. Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem z pohledu shora uvedených závěrů neobstojí (není správné), Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), napadené rozhodnutí zrušil (včetně závislého výroku o nákladech řízení). Důvody, pro které bylo zrušeno rozhodnutí odvolacího soudu, platí také na rozhodnutí soudu prvního stupně. Nejvyšší soud proto zrušil i toto rozhodnutí (opět včetně závislého výroku o nákladech řízení) a vrátil věc soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243e odst. 1 a 2 o. s. ř.).